

Gemeentelijk Bureau Woonwagenzaken

VERTROUWELIJK

Voortgangsnotitie nr.1

november 2001

A. Inleiding en leeswijzer

Per 1 september 2001 functioneert het Gemeentelijk Bureau Woonwagenzaken, ondergebracht bij de dienst RO/EZ. Taakstelling van het bureau: zorg dragen voor de ontwikkeling en uitvoering van een samenhangend gemeentelijk beleid betreffende woonwagens, verwante woonvormen en de bewoners daarvan. Het college heeft bepaald dat alle gemeentelijke beslissingen en afspraken die het woonwagengebied raken, via het Bureau Woonwagenzaken dienen te gaan.

Per 1 september is [REDACTED] aangesteld als hoofd van het bureau. Sinds dezelfde datum maakt [REDACTED] (van het externe bureau Integra, sinds 1999 ingehuurd door de afdeling Vastgoed van RO/EZ voor onderhoud, beheer en advies inzake de reguliere woonwagenlocaties) deel uit van het bureau, per 1 november is [REDACTED] in dienst als projectsecretaris/algemeen medewerker. [REDACTED]

Wat Woonwagenzaken betreft is eind 2000 een gemeentelijke stuurgroep ingesteld waarvan de collegeleden Smink, Bron, Bruinsma en Wallage deel uit maken en verder de regiopolitie, het Openbaar Ministerie, de diensten RO/EZ, OCSW en SOZAWE, het hoofd van het Bureau Woonwagenzaken en de stadsdeelcoördinator Hoogkerk. Burgemeester Wallage zit de stuurgroep voor, zijn bestuursassistente voert het secretariaat.

September jl. is in de stuurgroep afgesproken dat Bureau Woonwagenzaken een inventarisatie en analyse opstelt wat woonwagenzaken in de gemeente betreft, zo mogelijk gekoppeld aan beleidsadviezen. Deze voortgangsnotitie is daartoe een eerste aanzet.

Gekozen is voor een opzet waarbij begonnen wordt met een overzicht van relevante locaties en overige objecten en ontwikkelingen (B), gevolgd door een probleemschets in grote lijn (C), waarna de locaties en overige objecten en ontwikkelingen nader worden bekeken (D).

Afgesloten wordt met een aantal vervolgvorstellen.

B. Locaties en overige objecten en ontwikkelingen

Groningen kent van oudsher twee woonwagencentra:

1. **De Kring** aan de Peizerweg (met 70 officiële standplaatsen, 36 illegale bijplaatsingen en 225 ingeschreven bewoners; naast De Kring bevinden zich bovendien 10 doelgroepwoningen en zijn er momenteel 12 doelgroepwoningen in aanbouw), en
2. **Helperwestsingel** (plm. 20 wagens met 40 ingeschrevenen: officieel maar 1 wagen geregistreerd)

Daarvan heeft de Helperwestsingel zich ontwikkeld tot een centrum voor kermisexploitanten.

In de jaren 80 kreeg ook Groningen de taakstelling het aantal standplaatsen uit te breiden. Dat heeft geleid tot het ontstaan van een 5-tal kleinere centra:

3. **Nijensteinheerd** (5 wagens, 14 ingeschrevenen)
4. **Froukemaheerd** (4 wagens, 10 ingeschrevenen)
5. **Wibenaheerd** (3 wagens, 4 ingeschrevenen)
6. **Zuiderweg** (9 wagens, 10 doelgroepwoningen, 28 ingeschrevenen)
7. **Leegeweg** (8 wagens, 12 doelgroepwoningen, 23 ingeschrevenen)

In de jaren 90 werd een tweede centrum aangelegd ten behoeve van kermisexploitanten:

8. **Gdanskweg** (12 wagens, 38 ingeschrevenen)

In Groningen is vervolgens sprake van drie 'nomadenkampen':

9. **Hoendiep** (18 standplaatsen, 20 ingeschrevenen; officieel geen wagen geregistreerd)
10. **Peizerweg 298** (24 ingeschrevenen; officieel geen woonwagens geregistreerd, ± 15, woonwagens en verwante woonvormen gesignaleerd)
11. **Gideon-zuid** (Gideon 9: 46 ingeschrevenen, geen woonwagens geregistreerd, ± 15 wagens en verwante woonvormen gesignaleerd)

De betreffende locaties worden door stichtingen gehuurd van de gemeente (RO/EZ, afd. Vastgoed).

Een speciale plaats wordt ingenomen door de locatie

12. **Bruilweering**, waar een volkstuintencomplex in hoge mate is gaan functioneren als permanente woonplek voor tientallen Groningers

Een vergelijkbare ontwikkeling doet zich voor op de locatie

13. **Campinglaan** (18 ingeschrevenen)

Woonwagens zijn verder te vinden op de locaties:

- 14. **Admiraal de Ruyterlaan** (1 wagen, 11 ingeschrevenen)
- 15. **Bloemsingel** (1 wagen ingeschreven)
- 16. **Duinkerkenstraat** (1 wagen)
- 17. **Euvelgunnerweg** (1 wagen, 1 ingeschrevene)
- 18. **Gideonweg 7A By** (1 wagen)
- 19. **Koningsweg 10A** (1 wagen, 4 ingeschrevenen)
- 20. **Oostendeweg** (1 wagen, 1 ingeschrevene)
- 21. **Winsumerweg 3** (1 wagen, 1 ingeschrevene)
- 22. **Wolddijk 111A** (1 wagen, 1 ingeschrevene)
- 23. **Damsterdiep 227** (1 wagen, 7 ingeschrevenen) en 227 By (1 wagen, 1 ingeschrevene)
- 24. **Helperzoom** (2 wagens, 2 ingeschrevenen)

Alom bekend zijn verder

- 25. **her en der** vooral onder viaducten **opduikende caravans**, waarvan een actueel overzicht nog niet beschikbaar is

Vooral de bewoning van de caravans onder viaducten e.d. heeft een duidelijke relatie met het **thuis- en daklozencircuit**.

- 26. In Groningen is vervolgens nog sprake van naar schatting tussen de 200 en 300 **ingeschrevenen** die woonachtig **zijn in niet aan woningwet en bouwverordeningen voldoende behuizingen in of bij bouwwerken op bedrijventerreinen**.

Bovenvermelde gegevens over locaties, standplaatsen, wagens en verwante woonvormen, en ingeschrevenen zijn afkomstig van de DIA, in enkele gevallen aangevuld met observaties op locatie. In het DIA-bestand staan verder nog enkele wagens opgenomen op locaties waar verder geen ingeschrevenen bekend zijn.

- 27. Signalen zijn er dat tenminste 1 groep van plan is de gemeente medewerking te vragen aan de realisering van een vierde 'officiële' nomadenlocatie.

C. **Probleemschets in grote lijnen**

Het gemeentelijk handelen inzake woonwagens, verwante woonvormen en de bewoners daarvan, is al jaren een rommeltje.

Allereerst moet geconstateerd worden dat zich voorzover nu valt te overzien met betrekking tot alle locaties woonsituaties voordoen die strijdig zijn met wet- en regelgeving wat de woningwet (bestemmingsplannen, woonvergunningen, bouwverordeningen, milieuwetgeving enz.) betreft. Van rijkswege wordt er al langer

en steeds nadrukkelijker op aangedrongen dat gemeenten daar wat aan gaan doen; bestuurlijk en maatschappelijk is de door de gemeente getolereerde en deels zelfs gestimuleerde wildgroei niet zonder risico's..

Ook anderszins is het vrijstaatgehalte hoog. De gemeente maar bijvoorbeeld ook de politie heeft weinig zicht op wat zich op en rond meerdere locaties afspeelt. Daarbij zijn in een aantal gevallen in elk geval signalen van uitkeringsfraude en criminaliteit in het geding.

Vanuit de gemeente is (vele) jaren lang door allerlei diensten en afdelingen opgetreden inzake woonwagens en verwante woonvormen, zonder voldoende samenhang en visie. Dat heeft tot steeds meer problemen (en vaak hoge directe en indirecte) kosten geleid. En dus tot bestuurlijke en maatschappelijke problemen en risico's

Publiekelijk is bekend dat een aantal zaken bestuurlijk in de aandacht staan: De Kring, Bruilweering, de 'zwervende' caravans. Die bestuurlijke aandacht zou zich echter evengoed op andere genoemde locaties, objecten en ontwikkelingen kunnen richten. Omdat zich vaak feitelijk minstens even grote problemen voordoen, maar ook omdat samenhang in signalering, analyse en aanpak dringend gewenst is. Zonder die samenhang wordt iedere aanpak gemakkelijk ongeloofwaardig en kwetsbaar.

Overigens is het goed te beseffen dat de genoemde locaties, objecten en ontwikkelingen allemaal een eigen identiteit hebben: samenhang in aanpak op maat lijkt de beste inzet.

De gemeente Groningen heeft wat ingeschrevenen voor een standplaats, wagen of doelgroepwoning betreft voor naar schatting zo'n 37 huishoudens een plicht tot het aanbieden van passende huisvesting. Voor een groot deel gaat het daarbij om bewoners die nu illegaal een domicilie houden op De Kring. Op De Kring zelf, op de andere woonwagenlocaties in de gemeente, middels eventueel nog te bouwen doelgroepwoningen of anderszins zal daarin voorzien moeten worden. De gemeente heeft daartoe tot 01-01-03 een speciale positie voor deze groep vastgesteld. Het is gewenst dat die termijn tot 01-01-06 wordt opgerekt om aan de gestelde taakstelling te kunnen voldoen. Overigens wordt wat gegadigden voor standplaatsen, wagens en/of doelgroepwoningen betreft een wachtlijst aangehouden door de gemeente. Daar staan momenteel 58 huishoudens op. Woningbouwvereniging Hoogkerk kent echter ook een eigen toewijzingsvolgorde. Ook al omdat in een aantal gevallen de corporatie de standplaats bezit en de gemeente de wagen verhuurt, is goede afstemming nodig. Momenteel wordt bezien of er een gezamenlijke toewijzingslijst gemaakt kan worden.

Aparte aandacht behoeft de verplicht geworden invoering van OZB-betaling voor woonwagens, tuinhuisjes e.d. Geen gemakkelijke boodschap, met name ook door de kwaliteit van het gemeentelijk handelen gedurende vele jaren; geen gemakkelijke opgave bovendien om tot rechtsgelijkheid te komen.

D. Locaties, objecten en ontwikkelingen nader bekeken

1. De Kring

Het woonwagencentrum De Kring is ontstaan door het aanvankelijke concentratiebeleid van het rijk m.b.t. tot dan toe rondtrekkende woonwagebewoners. Later zette het rijk in op een deconcentratiebeleid. Groningen gaf destijds echter de voorkeur aan herstructurering van het bestaande kamp. Het rijk ging daar uiteindelijk mee akkoord en stelde bij de taakoverdracht van rijk naar gemeente 2,1 miljoen beschikbaar, onder voorwaarde dat dat geld ingezet zou worden voor de regulering van de huisvestingssituatie op De Kring, gekoppeld aan de aanpak van ook de andere gesignaleerde knelpunten: zeer lage arbeidsparticipatie, schoolverzuim en beheer- en handhavingsproblemen. Die aanpak dient in principe in 2004 voltooid te zijn. Die tijdslimiet van het rijk lijkt overigens niet onwrikbaar mits sprake is van een geloofwaardige planontwikkeling en -uitvoering.

De Kring is gelegen op grond van de gemeente Groningen. Er zijn 70 officiële standplaatsen; op 25 daarvan staan gemeentelijke huurwagens, in de overige gevallen gaat het om eigen wagens. Volgens een in 't najaar 1999 gehouden inventarisatie is er sprake van 35 illegale bijplaatsingen: 12 op zelf aangelegde vakken in de openbare ruimte, en 23 bijplaatsingen op de officiële standplaatsen. Vereiste woonvergunningen zijn door de gemeente nooit verstrekt, in veel gevallen wordt niet voldaan aan bouwverordeningen. Tijdens de inventarisatie van najaar 1999 zijn praktisch alle wagens bezocht, destijds een redelijk ingrijpende gebeurtenis, gemotiveerd vanuit het voornemen van de gemeente om met name de knelpunten op het gebied van huisvesting en ruimtelijke ordening aan te pakken. Een vervolg in die richting liet echter op zich wachten. Na de 'hennepinval' (najaar 2000) werden nog wel een aantal onderhoudswerkzaamheden aan vakken en huurwagens verricht, maar op de vraag wat er nu met de overige knelpunten zou gebeuren, bleef de gemeente het antwoord schuldig. Dat antwoord lijkt absoluut noodzakelijk voordat een hernieuwde poging gedaan kan worden tot normalisering op het gebied van huisvesting en ruimtelijke ordening.

De toewijzing van de 12 begin 2002 op te leveren aanvullende doelgroepwoningen bij De Kring vergt zorgvuldige aandacht evenals het te volgen toewijzingstraject voor de daardoor elders vrijkomende standplaatsen, wagens en/of doelgroepwoningen.

Inmiddels functioneren m.b.t. De Kring een tweetal buurtagenten zoals ook elders in wijken en buurten het geval is. Eerder is geopperd ook een project Justitie in de buurt te starten. Overleg daarover wordt binnenkort voortgezet. Veelvuldig zijn er signalen dat vooral jeugd en jongeren van De Kring zich schuldig maken aan het besturen van gemotoriseerde voertuigen in de openbare ruimte op en buiten De Kring zonder de daarvoor vereiste leeftijd en papieren. In de klankbordgroep rond het jeugdproject De Strinke wordt binnenkort nader gepraat over dit soort aspecten van openbare orde en veiligheid.

Op de locatie De Kring (inclusief de doelgroepwoningen), Leegeweg en Zuiderweg worden 195 uitkeringen verstrekt waarvan 146 aan

arbeidsplichtigen.

De dienst SOZawe heeft de ook elders gebruikelijke trajectactiviteiten hervat wat uitkeringsverstrekking en handhaving betreft.

November 2001 zijn 15 trajecten op het gebied van opleiding en werk in uitvoering. Waar mogelijk wordt dat aantal verder opgevoerd. De dienst beschikt over de daarvoor noodzakelijke budgetten. Verdere normalisering van uitkeringsverstrekking en handhaving lijkt vooralsnog in een aantal gevallen mede afhankelijk van de normalisering van de huisvestingssituatie van Kringbewoners betreft.

Over onderwijsparticipatie en schoolverzuim in het woonwagenvmilieu is over het algemeen veel bezorgdheid. Het OWWZ-project van de dienst OCSW is in dat verband van veel belang. OWWZ staat voor Onderwijs voor Woonwag en Zigeunerkinderen. Centrale personen binnen de OWWZ projecten zijn de onderwijsconsulenten. Zij verrichten taken op het terrein van voorlichting, advisering, bemiddeling en overdracht naar en in het onderwijs. De kerntaak van de consulent ligt in de brugfunctie tussen het woonwagenvmilieu (de kinderen en hun ouders) en de scholen.

Deze brugfunctie komt tot uiting in onder andere de volgende werkzaamheden:

- woonwag- en zigeunerleerlingen (en hun ouders) motiveren, stimuleren en activeren om deel te (blijven) nemen aan het onderwijs. Te beginnen in de voor- en voerschoolse periode en te eindigen in aansluiting voortgezet onderwijs/arbeidsmarkt,
- hulpverlening bij de keuze in voor en voerschoolse projecten, alsmede bij de schoolkeuze in het primair en in het secundair onderwijs,
- instanties en scholen informeren over de cultureel bepaalde onderwijstraditie van de doelgroep en de daarmee soms samenhangende knelpunten,
- bemiddelen bij conflicten tussen school en woonwagenvleerlingen en hun ouders,
- zicht hebben op de algemeen ervaren knelpunten op basis van kennis van de doelgroep en deze kennis overdragen daar waar nodig,
- contacten onderhouden met de scholen en instanties, waaronder ook 'leerplicht' om achterstand van woonwagenvleerlingen terug te dringen,
- bijhouden van leerprestaties, schoolloopbaan en schoolverzuim middels een landelijk monitoringssysteem,
- opzetten van en deelnemen aan netwerken ter bevordering van een integrale aanpak van de totale achterstandsproblematiek.

Het OWWZ heeft in de stad Groningen te maken met de locaties De Kring, Zuiderweg, Leegeweg en Beijum (3 locaties). Daarnaast groeit het aantal leerlingen in het OWWZ-bestand die in een huis zijn gaan wonen. Het OWWZ volgt in de stad Groningen 183 leerlingen: 16 0-2,1 jaar, 11 2,5-4 jaar, 69 4-12 jarigen, 40 12-17 jarigen en 47 18 en 18-plus leerlingen. Momenteel zijn er 4 ernstige verzuimgevallen in de basisschoolleeftijd en 8 in de VO-leeftijd. Een leerplichtbeambte van de dienst OCSW, de OWWZ-consulenten en Bureau Woonwagenvzaken voeren maandelijks overleg over een zo goed mogelijke aanpak waarbij handhaving van de leerplichtwet inzet is.

Die aanpak is extra belangrijk omdat binnen het woonwagenvmilieu bovengemiddeld vaak lage prioriteit wordt gelegd bij een goede

onderwijs carrière en hiaten in de leerplichthandhaving dat gemakkelijk bevorderen.

Aandacht verdient de ontwikkeling op peuterspeelzaal De Smurf (in de voormalige woonwagenschol aan de Zuiderweg). 98% van de kinderen van De Kring bezoeken de peuterspeelzaal, de helft van de kinderen op De Smurf is niet afkomstig uit het woonwagenmilieu.

De gemeente hecht veel waarde aan jeugdopvang. Alleen al door de beperkingen vanwege het wonen in een wagen is er alle aanleiding om wat die opvang betreft hoge prioriteit te geven aan de woonwagenjeugd. Met het in 2000 gestarte jeugdproject in De Strinke wordt inmiddels een zeer groot deel van de jeugd tot 16 jaar van De Kring bereikt. Het project voorziet in naschoolse opvang gedurende 5 dagen in de week. Rond het project functioneert een klankbordgroep (OCSW, OWWZ, Vensterschool, obs De Ploeg, WING, SDC Hoogkerk, buurtagenten, Bureau Woonwagenzaken) ten behoeve van de verdere ontwikkeling en uitvoering van een samenhangend beleid wat jeugd uit het woonwagenmilieu betreft.

Basisschool De Ploeg, onderdeel van de Vensterschool Hoogkerk, ontvangt voor het leerjaar 2001-2002 f80.000,- voor de vorming en instandhouding van een extra leerlingengroep.

Bezien wordt of voortzetting daarvan ook na het leerjaar 2001-2002 noodzakelijk is. Volgens de schoolleiding verloopt het gebeuren in de klassen momenteel redelijk, maar is er op het schoolplein nog nauwelijks sprake van integratie. Relevant is in dat verband de afspraak dat beroepskrachten van het jeugdproject De Strinke schoolpleindiensten op de Vensterschool gaan doen.

De gemeente heeft 0,6 miljoen gulden beschikbaar gesteld voor verbetering van de accommodatie van de voetbalclub Peizerweg De Kring Combinatie '83 (PKC '83). Met het bestuur van PKC '83 is overleg gaande over de meest wenselijke besteding van dat budget. PKC acht twee velden inclusief trainingsgelegenheid noodzakelijk om goed te kunnen functioneren. Men heeft 4 seniorenelftallen en wil ook een jeugdafdeling starten. OCSW en Bureau Woonwagenzaken onderzoeken of uitbreiding met een tweede veld ruimtelijk mogelijk is en tegen welke prijs.

Onderhoud aan de bij de gemeente in bezit zijnde woonwagens wordt normaal uitgevoerd; dat geldt ook voor het onderhoud en beheer van de openbare ruimte voor Openbare Werken en Milieudiensten.

Wat de watervoorziening betreft voldoet de gemeente nog steeds de kosten van het watergebruik van het hele centrum centraal aan het waterbedrijf. Die kosten worden (deels) verhaald op de bewoners. Voor alle percelen zijn al enige tijd geleden watermeters geïnstalleerd, maar gemeente en waterbedrijf hebben nog geen sluitende afspraken gemaakt voor het operationeel maken daarvan.

In een beperkt aantal gevallen is sprake van hoge achterstanden in huurbetaling. Aan een plan van aanpak daarvan wordt gewerkt.

Met de bewoners van De Kring heeft al jarenlang geen structureel overleg plaats gevonden. Bezien wordt of en hoe dat ontwikkeld kan worden. De Kring kent ook geen formele bewonersorganisatie.

Bevolking, 1 januari 2001

Woonwagenkamp De Kring

0 t/m 4 jaar	15
5 t/m 9 jaar	15
10 t/m 14 jaar	16
15 t/m 19 jaar	24
20 t/m 24 jaar	21
25 t/m 29 jaar	7
30 t/m 34 jaar	22
35 t/m 39 jaar	24
40 t/m 44 jaar	18
45 t/m 49 jaar	12
50 t/m 54 jaar	16
55 t/m 59 jaar	19
60 t/m 64 jaar	10
65 t/m 69 jaar	4
70 t/m 74 jaar	
75 t/m 79 jaar	2
80 t/m 84 jaar	
85 jaar en ouder	
Bevolking totaal	225

2. **Helperwestsingel**

Locatie met officieel 40 standplaatsen, feitelijk bewoond door zo'n 20 wagens met 40 ingeschrevenen, in hoofdzaak kermisreizigers en gepensioneerde kermisreizigers; een beduidend deel van de bewoners is van hoge leeftijd. Op het terrein zijn geen sanitaire units en bergingen. De verharding bestaat uit 'kinderhoofdjes', 's winters en bij regen glad en gevaarlijk. De woonwagens zijn in eigendom van de bewoners, die 40 gulden huur per maand per standplaats aan de gemeente betalen. Bovengrondse leidingen lozen in regelmatig verstopte kolken. Veel wagens zijn slecht; op het terrein is veel opslag van grof vuil en wrakken.

Maart 1998 is de bewoners medegedeeld dat de locatie op de nominatie zou staan om te worden opgeheven, in 2000 werd bewoners een renovatieplan gepresenteerd. Politieke besluitvorming lijkt over beide voornemens niet te hebben plaatsgevonden. Met enkele bewoners heeft Bureau Woonwagenzaken onlangs overlegd. Er zijn afspraken gemaakt voor normalisering van het gemeentelijk onderhoud en beheer en uiteraard is het nu dringend gewenst dat de gemeente zich uit gaat spreken over haar voornemens met het kamp.

Ingeschat wordt dat bewoners niet zullen berusten in aanhoudende onduidelijkheid in deze.

3. **Nijensteinheerd**

Eind jaren 80 aangelegd als voortvloeisel van het (overigens door het rijk geregiseerde) provinciale woonwagenbeleid om middels toevoeging van een aantal kleine kampjes tegemoet te komen aan de wachtlijsten voor standplaatsen en woonwagens.

De locatie is gelegen in de wijk Beijum en bestaat uit 5 standplaatsen waarvan op 4 standplaatsen huurwagens zijn geplaatst. De locatie ligt aan het einde van een doodlopende straat. De standplaatsen zijn redelijk gelegen en hebben voldoende ruimte.

Voor twee standplaatsen en één huurwoonwagen zijn geen huurcontracten.

Meest wenselijk traject lijkt het verkopen van de standplaatsen aan een passende partij: huidige bewoners, serieuze kandidaten van elders of een woningcorporatie.

4. **Froukemaheerd**

Eind jaren 80 aangelegd als voortvloeisel van het (overigens door het rijk geregiseerde) provinciale woonwagenbeleid om middels toevoeging van een aantal kleine kampjes tegemoet te komen aan de wachtlijsten voor standplaatsen en woonwagens.

De locatie is gelegen in de wijk Beijum en bestaat uit 4 standplaatsen waarvan op 2 standplaatsen huurwoonwagens zijn geplaatst. De locatie ligt aan het einde van een doodlopende straat. De standplaatsen zijn goed gelegen en hebben voldoende ruimte.

Bewoners hebben belangstelling voor het in eigendom verkrijgen van zowel de huurwoonwagens als de standplaats.

Mede gezien de belangstelling van de huidige bewoners ligt het voor de hand de huidige standplaatsen inclusief huurwoonwagens te verkopen. Een andere overweging om tot verkoop over te gaan is het besparen van toekomstige investeringen t.b.v. het onderhoud aan zowel de standplaatsen als aan de woonwagens.

De standplaatsen en huurwagens bij voorkeur overdragen aan de zittende bewoners, kosten koper en met een terugverkoop verplichting aan de gemeente Groningen (maximaal 10 jaar). Uitgangspunt voor de verkoop is in principe dat alle zittende huurders kopen.

Indien het traject van verkoop niet tot de mogelijkheden behoort is eigendomsoverdracht aan woningcorporatie misschien een mogelijkheid.

5. **Wibenaheerd**

Eind jaren 80 aangelegd als voortvloeijsel van het (overigens door het rijk geregiseerde) provinciale woonwagenbeleid om middels toevoeging van een aantal kleine kampjes tegemoet te komen aan de wachtlijsten voor standplaatsen en woonwagens.

De locatie is gelegen in de wijk Beijum en bestaat uit 3 standplaatsen. De standplaatsen zijn redelijk gelegen en hebben voldoende ruimte. De wagens geplaatst op de standplaatsen voldoen aan geen enkel voorschrift en kunnen derhalve niet beschouwd worden als volwaardige huisvesting. Er zijn geen huurcontracten

Meest wenselijk traject lijkt het zoeken van (een) passende koper(s) voor de betreffende standplaatsen.

6. **Zuiderweg**

Eind jaren 80 aangelegd als voortvloeijsel van het (overigens door het rijk geregiseerde) provinciale woonwagenbeleid om middels toevoeging van een aantal kleine kampjes tegemoet te komen aan de wachtlijsten voor standplaatsen en woonwagens.

De locatie is gelegen in de nabijheid van 'De Kring' en is een zogenaamde menglocatie. Er zijn 9 standplaatsen en 10 doelgroepwoningen t.b.v. woonwagenbewoners. Zowel de woningen als de standplaatsen zijn in eigendom van de Woningbouwcorporatie 'Hoogkerk'. Op 4 standplaatsen staan huurwoonwagens en deze zijn in eigendom van de gemeente Groningen. De locatie ligt aan een doodlopende straat. De standplaatsen zijn goed gelegen en hebben voldoende ruimte.

De gemeente stond er destijds op dat er op de locatie ook een aantal wagens geplaatst zouden worden, maar de corporatie voelde niets voor het eigendom daarvan. Alle partijen achten de situatie waarbij de gemeente wagens verhuurd op standplaatsen van de corporatie ongewenst. De corporatie beraadt zich alsnog op eventuele overname van de wagens.

De locatie is over het algemeen goed te beheren maar er is wel sprake van aan- en verbouw zonder vergunning.

Bewoners staan in duidelijk contact met De Kring. Bij het beschikbaar komen van woonruimte is er ook belangstelling vanaf De Kring.

7. **Leegeweg**

De locatie is gelegen in de nieuwbouwwijk de Held en is de laatst gerealiseerde woonwagenlocatie (1995) van de gemeente Groningen en is een zogenaamde menglocatie: er zijn 8 standplaatsen en 12 woningen t.b.v. woonwagenbewoners. Zowel de woningen als de standplaatsen zijn in eigendom van de Woningbouwcorporatie 'Hoogkerk'. Op de 8 standplaatsen

staan huurwoonwagens en deze zijn in eigendom van de gemeente Groningen. De locatie ligt aan een doodlopende straat. De standplaatsen zijn goed gelegen en hebben voldoende ruimte.

De gemeente stond er destijds op dat er op de locatie ook een aantal wagens geplaatst zouden worden, maar de corporatie voelde niets voor het eigendom daarvan. Alle partijen achten de situatie waarbij de gemeente wagens verhuurd op standplaatsen van de corporatie ongewenst. De corporatie beraadt zich alsnog op eventuele overname van de wagens.

De locatie is over het algemeen goed te beheren maar er is wel sprake van aan- en verbouw zonder vergunning.

Bewoners staan in duidelijk contact met De Kring. Bij het beschikbaar komen van woonruimte is er ook belangstelling vanaf De Kring.

8. **Gdanskweg**

Het terrein aan de Gdanskweg is in 1992 aangelegd: 12 standplaatsen ten behoeve van kermisexploitanten die tot dan toe veelal her en der in de gemeente met hun wagens stonden. Elke standplaats heeft een opslag (romni)loods en een sanitaire unit. Plaatsen en voorzieningen worden beheerd en verhuurd door de afdeling Vastgoed van RO/EZ.

De relatie tussen de gemeente en de huurders is vanaf het begin erg moeizaam geweest. Medio 1998 vestigde zich bovendien het bedrijf Van der Wiel naast het terrein met veel overlast (lawaai, stof) en onrust tot gevolg.

Het college sprak april 1999 als haar mening uit dat het terrein bij voorkeur opgeheven zou moeten worden. Daarbij werd er vanuit gegaan dat met gezamenlijke inzet van huurders, van der Wiel en gemeente verhuizing van de huurders naar elders mogelijk zou zijn. Dat is een illusie gebleken.

Hernieuwde herbezinning is nodig wat het beleid met betrekking tot deze locatie betreft.

9. **Nomadenkamp Hoendiep**

In 2000 ingericht door de gemeente en verhuurd aan de vereniging Hoendiep. Naar schatting 18 standplaatsen, 20 bewoners: van de DIA nog geen officiële inschrijvingen bekend.

Bewoners stonden voorheen, bekend als stadsnomaden, op het voormalig NCH-terrein aan de van Heemskerkstraat 9, een woonsituatie die daar al 20 jaar bestond. De (particuliere) eigenaar verkocht het terrein aan een projectontwikkelaar, er volgde vonnis tot ontruiming en het college was bereid de groep aan een vervangende locatie te helpen.

Die locatie aan het Hoendiep is eigendom van de gemeente, plaatsing van de

nomaden werd mogelijk gemaakt voor een periode van 5 jaar middels ontheffing op het bestemmingsplan; er is een huurcontract voor 5 jaar, de vereniging betaalt f50.000,- per jaar huur, er is voor rond de 6 ton geïnvesteerd in inrichting en nutsvoorzieningen. De RO/EZ-afdeling Vastgoed is beheerder/verhuurder.

Er wordt niet voldaan aan allerlei bepalingen van de woningwet.

De verwachting is nadrukkelijk dat de Suikerunie de gemeente zal houden aan de tijdelijkheid van deze vestiging. De gemeente dient tijdig vast te stellen wat haar verder met die locatie voor ogen staat.

10. Nomadenkamp Peizerweg 298

Sinds zo'n 14 jaar verhuurt de gemeente aan de Peizerweg 298 een perceel grond aan de stichting Bangeweer, waar momenteel 24 mensen staan ingeschreven en overigens maar 1 woonwagen staat geregistreerd, terwijl het er naar schatting 18 zijn. Het betreft een huurcontract voor onbepaalde tijd. De groep is oorspronkelijk afkomstig van de Friesestraatweg waar op locatie destijds plaats gemaakt moest worden voor projectontwikkeling. Het terrein kent één centraal punt voor nutsvoorzieningen. De stichting betaalt per jaar f45.000,- huur.

Er wordt niet voldaan aan allerlei bepalingen van de woningwet.

11. Gideon zuid

Sinds 1987 verhuurt de gemeente aan de Gideonweg een perceel bedrijfsterrein aan de stichting Ons Belang. De bij de stichting betrokkenen waren afkomstig van een door hen gekraakt terrein aan het Damsterdiep dat in eigendom was gekomen van KBB voor de vestiging van een Praxis. De krakers werd een gemeentelijk krediet van f75.000,- en een gift van KBB van f25.000,- ter beschikking gesteld om zich als werkgemeenschap aan de Gideonweg te kunnen vestigen. Degenen die bedrijfsmatig op het terrein actief zouden zijn, kregen ook het recht zich in een bedrijfswoning (woonwagen) te vestigen.

Knelpunten:

- de afgesproken bedrijfsmatige activiteiten hebben nauwelijks of nooit plaatsgevonden,
- de achterste erfgrans wordt niet in acht genomen; een voor een deel onder hoogspanningsleidingen gelegen brede strook grond wordt gebruikt voor woondoeleinden en allerhande onduidelijke activiteiten,
- er staan 45 personen ingeschreven op het terrein, waar een veelheid aan wagens, auto's en bouwsels staat zonder benodigde vergunningen,
- het terrein maakt een sterk verwaarloosde indruk met stapeling van allerlei vuil en afval,
- het terrein kent 1 watertappunt,
- de gemeente wordt al jarenlang gemaand door het energiebedrijf om op te treden tegen het illegaal wonen onder de hoogspanningsleidingen; die

activiteiten worden door het energiebedrijf als zeer riskant beoordeeld.

Gewenst is dat op afzienbare termijn duidelijk wordt hoe de gemeente in deze verder dient te handelen. Begin van dit jaar heeft de afdeling EZ daartoe een voorstel gedaan aan de directie van de dienst RO/EZ. Bureau Woonwagenzaken trekt inmiddels het vervolg daarop; de stadsadvocaat is daarbij betrokken.

Op de locatie staan officieel bij de DIA geen wagens geregistreerd maar wel 46 ingeschrevenen.

12. **Bruilweering**

Van oorsprong volkstuintencomplex in Groningen zuidwest, in de loop der tijd door tientallen mensen betrokken als permanente woonplek. In opdracht van B en W heeft de afdeling BMW van de dienst RO/EZ de huidige staat van bebouwing opgenomen. De bedoeling is dat de afdeling IZ dat toetst waarna bij de dienst RO/EZ een advies wordt ontwikkeld over wat verder inzake deze locatie ondernomen moet worden. Bureau Woonwagenzaken is daarbij betrokken.

13. **Campinglaan**

Aan de Campinglaan staat officieel 1 woonhuis; er is sprake van 18 ingeschrevenen. Bewoning vindt plaats op het volkstuincomplex ter plekke.

De afdeling BMW van de dienst RO/EZ heeft inventarisatie van deze locatie onder de aandacht.

14. **Admiraal de Ruyterlaan**

1 wagen gevestigd, achtergebleven na de verhuizing van de NCH-groep naar de locatie Hoendiep, 11 ingeschrevenen. Nog geen nadere informatie beschikbaar.

15. **Bloemsingel**

1 wagen geregistreerd, 1 ingeschrevene. Nog geen nadere informatie beschikbaar.

16. **Duinkerkenstraat**

1 wagen geregistreerd, geen ingeschrevenen. Nog geen nadere informatie beschikbaar.

17. **Euvelgunnerweg**

1 wagen geregistreerd, 1 ingeschrevene. Nog geen nadere informatie beschikbaar.

18. **Gideon 7A BY**
1 wagen geregistreerd. Nog geen verdere informatie beschikbaar.
19. **Koningsweg 10A**
1 wagen geregistreerd, 4 ingeschrevenen. Nog geen verdere informatie beschikbaar.
20. **Oostendeweg**
1 wagen geregistreerd, 1 ingeschrevene. Nog geen verdere informatie beschikbaar.
21. **Winsumerweg 3**
1 wagen geregistreerd, 1 ingeschrevene. Nog geen verdere informatie beschikbaar.
22. **Wolddijk 111 A**
1 wagen geregistreerd, 1 ingeschrevene. Nog geen verdere informatie beschikbaar.
23. **Damsterdiep 227**
1 wagen geregistreerd, 7 ingeschrevenen. Nog geen verdere informatie beschikbaar

Damsterdiep 227 BY
1 wagen geregistreerd, 1 ingeschrevene. Nog geen verdere informatie beschikbaar.
24. **Helperzoom**
2 wagens geregistreerd, 2 ingeschrevenen
Recentelijk door de gemeente verplaatst naar deze locatie. Tijdelijke juridische basis voor 5 jaar; daarna dient definitieve oplossing gerealiseerd te zijn.
25. **Zwervende caravans**
6 caravans onder viaduct zuidelijke ringweg ter hoogte van Oude Winschoterdiep. Nog geen verdere informatie beschikbaar.
26. **Bewoning op bedrijventerrein in of bij bouwwerken** zonder te voldoen aan woningwet en bouwverordeningen

Naar schatting DIA gaat het minimaal om 200-300 personen. Nog geen verdere

informatie beschikbaar.

Geregistreerde woonwagens per 1 januari 2001

Admiraal de Ruyterlaan	1	
Bloemsingel	1	
Damsterdiep	2	
De Kring	70	
Duinkerkenstraat	1	
Eemskanaal	1	
Euvelgunnerweg	1	
Froukemaheerd	4	
Gdanskweg	12	
Gideonweg	1	Gideonweg 9 staan geen woonwagens geregistreerd
Helper Westsingel	1	Helperwestsingel staat 1 woonwagen geregistreerd
Koningsweg	1	
Leegeweg	8	
Nijensteinheerd	5	
Oostendeweg	1	
Peizerweg	3	Peizerweg 298 staat 1 woonwagen geregistreerd
Van Heemskerckstraat	1	
Verlengde Lodewijkstraat	2	
Wibenaheerd	3	
Winsumerweg	1	
Wolddijk	1	
Zuiderweg	9	Hoendiep woonwagens niet te vinden
Totaal	130	

Bevolking 1 januari 2001

	De Kring	Gideonweg	Helper Westsingel	Peizerweg	Campinglaan	Gdanskweg
0 t/m 4 jaar	15	5		4	3	2
5 t/m 9 jaar	15	3		2		4
10 t/m 14 jaar	16		2			2
15 t/m 19 jaar	24		1		1	
20 t/m 24 jaar	21	1				6
25 t/m 29 jaar	7	10	3	1	1	4
30 t/m 34 jaar	22	9	2	2	2	6
35 t/m 39 jaar	24	6	4	3	2	3
40 t/m 44 jaar	18	5	5	5	1	1
45 t/m 49 jaar	12	4	3	6		4
50 t/m 54 jaar	16	2	3		1	3
55 t/m 59 jaar	19	1	2	1	5	2
60 t/m 64 jaar	10		4		1	1
65 t/m 69 jaar	4		3			
70 t/m 74 jaar			5		1	
75 t/m 79 jaar	2		2			
80 t/m 84 jaar			1			
85 jaar en ouder						
Bevolking totaal	225	46	40	24	18	38

E. Voorstellen voor vervolg

1. Voorstel

Bureau Woonwagenzaken gaat door met het zo goed mogelijk in kaart brengen van de geïnventariseerde locaties en overige objecten en ontwikkelingen, het tijdig aan de orde stellen van actiepunten, het doen van voorstellen voor aanpak en de uitvoering daarvan.

2. Wat De Kring betreft wordt doorgedaan met de lopende activiteiten zoals weergegeven in deze eerste voortgangsrapportage. Start van normalisering op het gebied van huisvesting en ruimtelijke ordening vereist allereerst een duidelijke uitspraak van de gemeente over de aanpak van de overbewoning, de daarmee samenhangende wachtlijst van ingeschrevenen voor een standplaats, wagen en/of doelgroepwoning, de te verwachten nieuwkomers op de wachtlijst voor de komende jaren en de te verwachten nieuwe druk tot bijplaatsing op De Kring.

Op dit moment is er nog een categorie ingeschrevenen die recht heeft op een voorrangpositie wat het verkrijgen van een standplaats, wagen of doelgroepwoning betreft. Voor Groningen wordt dat geschat op 37 huishoudens. Het is nog niet duidelijk of daar alle huidige boventalligen op De Kring onder vallen. Een probleem ontstaat als dat niet zo is. Een mogelijkheid zou kunnen zijn om van hen boventaligheid tijdelijk te gedogen totdat er een alternatief voorhanden is. Te verwachten is zondermeer dat er druk tot nieuwe bijplaatsing op De Kring blijft. Dat kan gaan om kinderen of andere familie van Kringbewoners of om aanwas van buiten van mensen die recht menen te hebben op een standplaats en die zonodig zelf forceren. Uiteraard moet daarbij handhaving van de geldende regelgeving inzet zijn.

Om rechthebbenden op de wachtlijst te kunnen bedienen, zal de gemeente een aantal geloofwaardige (en dus ook uitvoerbare) mogelijkheden aan moeten kunnen dragen, bijvoorbeeld:

- waar mogelijk legalisering van illegaal aangelegde standplaatsen op De Kring,
- toevoegen van doelgroepwoningen in de buurt van De Kring. Doelgroepwoningen blijken direct en indirect een effectief middel om de wachtlijst van rechthebbenden aan te kunnen pakken; inzet is daarbij om in de buurt van De Kring geen standplaatsen toe te voegen: er is veel belangstelling voor woningen en standplaatsen lijken er eigenlijk wel genoeg te zijn om de wachtlijst van rechthebbenden weg te kunnen werken,
- aanbod van 1 of 2 locaties elders in de stad bijvoorbeeld 20 huishoudens per locatie. Mogelijk dat een groep huishoudens van De Kring, Zuiderweg, Leegeweg en/of wachtlijst daar wat voor voelt. De kans lijkt wel groter dat op die locaties elders dan ook standplaatsen aangeboden moeten kunnen worden.

Met name wat de laatste twee mogelijkheden betreft, moeten bewoners uiteindelijk een vrije keuze kunnen maken. Dat kan inhouden dat er niet gedeconcentreerd zal worden naar andere stadsdelen.

De grote vraag is natuurlijk wel of er werkelijk locaties voor beide mogelijkheden op afzienbare termijn beschikbaar zijn. In de buurt van De Kring is dat mogelijk nog het minst moeilijk omdat men daar de doelgroepwoning al kent en het veelal zal gaan om personen die nu al boventallig op De Kring wonen. Het college zal zich echter wel hard moeten maken voor een geloofwaardig aanbod van locaties want de druk uit andere sectoren op veel locaties is hoog.

Veel lastiger lijkt het om voor de mogelijkheid voor 1 of 2 locaties elders in de stad voldoende draagvlak te verwerven. De enige mogelijkheid om rechthebbenden daarvoor te interesseren lijkt zich voor te doen als een groep huishoudens er voor voelt om samen die stap te zetten. Probleem is vervolgens wie daarvoor uit wil komen: de kans is dat De Kring e.o. dat als afwijzing of vlucht zal ervaren met alle druk die daaruit voort kan komen. Rest de vraag of en waar je geschikte locaties vindt.

Mogelijk is daar overigens een link te leggen met de steeds vaker bepleitte inzet om wonen in een wagen of verwante woonvormen (inclusief mobil home?) een volwaardige plek in het volkshuisvestingsbeleid te geven. Dat doe je alleen als je bij de realisering van nieuwe woningen ook ruimte maakt voor deze woonvorm. Als je dat waarmaakt in Meerstad en bij andere gelegenheden dan is het mogelijk niet ondenkbaar dat doelgroepen van De Kring e.o. gemakkelijker verkassen naar een ander stadsdeel.

Voorstellen

- er dienen op zo kort mogelijke termijn locaties aangewezen te worden in de omgeving van De Kring waar binnen 2 jaar in totaal 30-40 doelgroepwoningen gebouwd kunnen worden; pas dan kan het overleg met bewoners van De Kring starten over de aanpak van de knelpunten op het gebied van huisvesting, ruimtelijke ordening en beheer,
- Bureau Woonwagenzaken gaat na of er belangstelling (te wekken) is onder de rechthebbende doelgroepen om naar een ander stadsdeel te verhuizen,
- de gemeente moet bepalen of zij bij het mogelijk maken van nieuwe woningbouw serieus ruimte wil maken voor wonen in wagens en verwante woonvormen.

3. Helperwestsingel

Voorstellen

- Bureau Woonwagenzaken zorgt op korte termijn voor herstel van normaal onderhoud en beheer op de locatie Helperwestsingel,
- Bureau Woonwagenzaken levert uiterlijk mei 2002 een voorstel aangaande de verdere toekomst van het centrum Helperwestsingel

4. **Voorstel**
Bureau Woonwagenzaken ontwikkelt een voorstel voor overdracht van eigendom en beheer van wagens en standplaatsen op de locaties Nijensteinheerd, Froukemaheerd, Wibenaheerd, Zuiderweg Leegeweg, waarbij tevens optimaal wordt bijgedragen aan het wegwerken van de wachtlijst voor rechthebbenden op een standplaats, wagen en/of doelgroepwoning.
5. **Voorstel**
Bureau Woonwagenzaken ontwikkelt een nieuw voorstel wat betreft de toekomst van de locatie Gdanskweg.
6. **Voorstel**
Bureau Woonwagenzaken ontwikkelt een plan van aanpak voor de problematiek inzake de locatie Gideon-zuid
7. **Voorstel**
De stuurgroep Woonwagenzaken komt 3x per jaar bij elkaar, de eerstvolgende keer in maart 2002. Bureau Woonwagenzaken levert daarvoor een nieuwe voortgangsnotitie aan.